

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр. 1103-551/7

Скопје, 17.11.2008 година

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА ТУТУН - ПРИЛЕП

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на ЈНУ Институт за тутун - Прилеп - Сметка за приходи од самофинансирачки активности, за 2007 година, кои се прикажани на страните 8, 9 и 10.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 8 од Законот за државна ревизија.
3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале каков било извештај за финансиските извештаи на ЈНУ Институт за тутун Прилеп - Сметка за средства од буџетот на РМ, за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој Конечен извештај, претставуваат одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од:
 - проф. д-р Кирил Филипоски, директор
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој Конечен извештај, прикажан на страните 1 до 7, и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е планирана и извршена во периодот од 14.07-26.09.2008 година, од страна на ревизорски тим на Државниот завод за ревизија.
7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:
 - дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива и
 - дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.
9. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изнесеното мислење.
10. На ден 30.10.2008 година под архивски број 1104-551/5 примени се забелешки по точките 10.2.3, 10.3.1 алинеа 2 и 10.4.2 алинеа 1 од Претходниот извештај на овластениот државен ревизор. За наодот во точката 10.2.3 доставени се нови докази поради што истиот ќе биде надополнет во Конечниот извештај. Забелешките на точките 10.3.1 алинеа 2 и 10.4.2 алинеа 1 не се прифаќаат бидејќи доставените докази и изнесените образложенија не ги побиваат наодите на ревизијата.
11. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2007 година дадени како составен дел на овој Конечен извештај, ревизијата го утврди следното:

11.1. Неправилна примена на сметководствените политики и начела

- 11.1.1. Признавањето на расходите и другите одливи содржани во главната книга кај ЈНУ Институт за тутун-Прилеп не е спроведено според сметководственото начело на парично искажување поради што од деловните книги не може да се обезбедат согледувања за состојбите на средствата и изворите на средствата како и за расходите во согласност со Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници, односно:
 - износот на паричните средства не е усогласен со вишокот на приходи за пренос во наредната година;
 - необјективно се прикажани расходите за Стоки и услуги поради спроведени несоодветни книжања во сметководствената евиденција како резултат на: неевидентирање на расходите во висина на износот во кој што е извршено плаќањето во пресметковниот период при набавката на материјали и ситен инвентар, неевидентирање на влезниот ДДВ како расход при плаќање на фактурите и неосновано намалување на расходите за вредноста на производството.
 - необјективно прикажување на државниот капитал поради негово зголемување за вишокот на приходи за пренос во наредната година и за вредноста на аконтациите за данок од добивка и за евидентираниот влезен ДДВ по фактури кои што се исплатени од сметката за средства од буџетот на РМ.
 - необјективно прикажување на останатиот капитал поради несоодветно евидентирање на набавените материјали и ситен инвентар;
 - неусогласеност на вредноста на залихите во Билансот на состојба со вредноста на останатиот капитал.

Освен наведеното, затворањето на обврските и побарувањата по пат на компензации и цесии, без при тоа истите да бидат регистрирани преку

трезорот, го нарушува начелото на парично искажување и е во спротивност со Законот за буџетите.

Препораки

1. Одговорниот сметководител во ЈНУ Институт за тутун-Прилеп сметководствената евиденција на Сметката за самофинансирачки активности да ја воспостави согласно буџетското начело на парично искажување. Буџетното евидентирање на материјалните средства и залихите да биде проследено со соодветни промени во Капиталот.

11.2. Неправилности во искажување на приходите/расходите

11.2.1. Врз основа на доставените докази ревизијата утврди дека во Институтот за тутун – Прилеп не е обезбедена целосност, точност и навременост во остварувањето на приходите поради што ставката Административни такси и надоместоци од Билансот на приходи и расходи не е реално и објективно прикажана за приходите остварени од:

- издадени уверенија за квалитет на производот тутун наменет за извоз во вкупен износ од 655 илјади денари при што од вкупно издадените 256 уверенија за квалитет на производот тутун во 2007 година само за 47 уверенија се издадени фактури на корисниците на услугата. Висината на надоместокот за покривање на трошоците за контрола на квалитет не е утврдена со акт на Институтот, одобрен од министерот за економија согласно Законот за контрола на квалитетот на земјоделските и прехранбените производи во надворешно-трговскиот промет. Во Институтот овој вид на услуги се наплатува во висина на износите утврдени во Решението за определување на висината и начинот на плаќање на надоместокот за покривање на трошоците на републичкиот пазарен инспекторат за вршење на контролата на квалитетот на земјоделските и прехранбените производи и нивните преработки во надворешно трговскиот промет донесено од министерот за стопанство со дополнително пресметување на дневници за овластените работници што вршат увид и патни трошоци во висина на 30 % од цената на литро гориво доколку увидот се врши надвор од територијата на градот Прилеп.
- извршени хемиски анализи на здравствената исправност на цигарите во износ од 206 илјади денари при што со увид во дневникот на заведени барања и издадени извештаи за извршени анализи е утврдено дека за сите извршени услуги не се издадени фактури. Не е донесена Одлука за висината на цената на услугите по состојки кои што се испитуваат (катран, никотин, јаглороден моноксид и слично), а со споредба на фактурите и издадените извештаи за извршена анализа утврдено е различно постапување при фактурирањето на услугите.
- продажба на тутун, пченица и слама во износ од 1.144 илјади денари при што во материјалното и во финансиското книговодство на Институтот не се води евиденција на произведените и продадените количини, ниту е извршен попис на залихите на овие производи со состојба 31.12.2007 година.

11.2.2. Спротивно на Законот за извршување на буџетот на РМ во 2007 год исплатата на дневниците за службено патување на вработените во Институтот за тутун и на надворешните соработници се врши врз основа на Одлука на Советот на ЈНУ Институт за тутун – Прилеп од 11.03.1998

година во износи пониски од утврдените во Законот што има за ефект исплата на несоодветна висина на надоместокот за дневница на сметка на лицата кои биле упатени на службени патувања.

11.2.3. Ревизијата не се увери во реалноста и објективноста на евидентираните расходи за течни горива во износ од 202 илјади денари. Во текот на 2007 година настаната е штета – истекување на 6 тони нафта од резервоарот за нафта при Институтот за тутун. За констатирање на настанатата штета формирана е комисија и изготвен е записник. Ревизијата е должна да укаже на фактот дека содржината на записникот не упатува на објективните причини за настанување на штетата, а составот на комисијата е од редот на вработени лица (магационер, електричар, надничар).

Имајќи ги предвид новите околности наведени во забелешките на Претходниот извештај од страна на директорот за утврдување на причината што го предизвикала настанот (мислење од стручно лице) и не материјалноста на износот во однос на мислењето по финансиските извештаи, ревизијата се воздржува од давање мислење по овој основ.

11.2.4. На ревизијата не и беа презентирани достатни ревизорски докази за потврдување на реалноста и објективноста на одредени расходи од ставката - Стоки и услуги во износ од 2.942 илјади денари поради:

- исплати на сметки за службени мобилни телефони без да се донесе интересен акт за ограничување на износот на сметката и за утврдување на лицата кои што имаат право да користат службен мобилен телефон;
- сметките за гориво не се правдаат со налози за користење на службено возило од кој може да се потврди поминатата километража, основот за користење на службеното возило и лицето кое што го одобрило користењето на возилото;
- исплати за репрезентација по фактури без соодветна поткрепувачка документација од која може да се потврди дека направените расходи се во функција на работењето, во услови на непостоење на интересен акт со кој се определени лицата кои имаат право да користат репрезентација, условите, ограничувањата и слично.

Ваквата состојба на располагање со средства создава ризик од необјективно зголемување на расходите на Институтот.

Препораки

- 1 Директорот на Институтот да превземе мерки да се воспостават процедури кои што ќе обезбедат дека за сите извршени услуги се издадени фактури и нивна наплата во висина на износите утврдени со соодветните акти.
- 2 Директорот на Институтот за тутун да обезбеди исплатата на надоместокот за дневница на вработените лица и на надворешните соработници да се врши во висина на износите утврдени со Законот за извршување на буџетот на РМ.
- 3 Советот на Институтот да донесе интерни акти со кои ќе се ограничи износот на расходите за мобилни телефони, користење на службени возила, репрезентација и слично, и во кои ќе се утврдат лицата кои што имаат право да генерираат вакви расходи.

11.3. Неправилности во искажување на билансните позиции

11.3.1. Ревизијата не доби доволно ревизорски докази за да се увери во целосноста и точноста на Постојаните средства во Билансот на состојба во износ од 45.001 илјади денари поради следното:

- не доставената внатрешна евиденција на недвижни ствари до Државниот завод за геодетски работи која содржи податоци за недвижните ствари со кои располага органот, основот за стекнување на правото на сопственост, облигациони и стварни права за недвижната ствар (закуп, користење) и сметководствената вредност на истите, спротивно на Законот за располагање и користење на ствари со кои располагаат органите на државната управа, ја оневозможи ревизијата да потврди дека целокупното земјиште и градежни објекти што ги користи Институтот се евидентирани во сметководствената евиденција;
- неевидентирање на вредноста на патентите на сортите тутун кои што се сопственост на Институтот, а заведени во регистарот на патенти при Заводот за заштита на индустриска сопственост врз основа на договори за лиценца склучени помеѓу авторите како даватели на лиценца и Институтот за тутун како носител на лиценца, спротивно на Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници;
- не евидентирање на збирката на ликовни дела на ЈНУ Институт за тутун Прилеп во сметководствената евиденција поради не извршена проценка на нивната вредност.

11.3.2. Ставката Побарувања од купувачите во земјата од Билансот на состојба во износ од 64.373 илјади денари не е реално и објективно прикажана, спротивно на Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници поради следните причини:

- извршени се услуги од страна на Институтот за издавање на уверенија за квалитетот на тутунот што се извезува и хемиска анализа на здравствената исправност на цигарите кои не се фактурирани на корисниците;
- не е извршен отпис на застарените побарувања кои според старосната структура изнесуваат 20% од вкупната вредност на побарувањата;
- не е извршена исправка на вредноста на сите утужени побарувања кои што изнесуваат 60 % од вредноста на побарувањата;
- не е добиен доволно ревизорски доказ дека од страна на субјектот се превземаат мерки за наплата на побарувањата пред истекот на рокот на застареност во согласност со Законот за облигациони односи затоа што најголемиот дел од доставените тужби односно оштетни побарувања од доверителот немаат печат за прием од надлежниот суд/стечајниот управник.

11.3.3. Ревизијата утврди дека вредноста на Залихите во Билансот на состојба не е реално и објективно прикажана затоа што спротивно на Правилникот за буџетите и буџетските корисници ситниот инвентар не се отпишува еднократно при ставањето во употреба, како и поради неевидентирање на произведените, а непродадени 346 кг. семе тутун од сортата Басмак, и произведени и продадени 48.000 кг пченица, 3.000 кг тутун и 1.230 бали слама според Извештајот за работа на Институтот за тутун во 2007 година.

Препораки

- 1 Одговорните лица во Институтот да обезбедат доставување на внатрешната евиденција на недвижни ствари до Државниот завод за геодетски работи. Да се воспостави аналитичка евиденција на нематеријалните средства по сорти на тутун и утврдување на нивната вредност во висина на издатоците направени за нивното создавање (материјали и услуги, плати, дневници, тарифа за регистрација и слично).
- 2 Директорот на Институтот да преземе мерки за сите извршени услуги да бидат издадени фактури со што ќе се обезбеди навременост во остварувањето на приходите. Да се превземат мерки за отпис на застарените побарувања и утужување на купувачите кои што не извршиле навремена уплата на средства.
- 3 Одговорниот сметководител да ги воведат во евиденција произведените и продадените количини семе, тутун, пченица, слама и слично во сметководствената евиденција.

11.4. **Ненаменско и незаконско користење на средствата**

11.4.1. Спротивно на Законот за извршување на буџетот на РМ утврдено е ненаменско и незаконско користење на буџетските средства кај ЈНУ Институт за тутун-Прилеп во следните случаи:

- врз основа на Одлука донесена од Советот на ЈНУ Институт од 18.11.1999 година исплатуван е надоместок за редовност на вработените во висина од 10 % од платата во вкупен износ 1.243 илјади денари, со цел почитување на работното време и дисциплината на работа;
- набавка на прехранбени артикли за потребите на вработените во повеќе наврати врз основа на Одлуки донесени од Советот на ЈНУ Институт за тутун Прилеп и 8-мо мартовски аранжман за вработените во вкупен износ од 381 илјади денари;
- осигурување на живот на вработените кај Вардар Кроатиа осигурување во траење од 20 години или до пензионирање со што по истекот на овој рок средствата се враќаат на вработените. За оваа намена се исплатени 700 илјади денари од оваа сметка и 24 илјади денари од буџетската сметка;

11.4.2. При ревизијата на јавните набавки за 2007 година ЈНУ Институт за тутун – Прилеп не ги испочитувал одредбите од Законот за јавни набавки односно не спровел постапка за јавна набавка во следните случаи:

- за осигурување на основните средства, средствата за заедничка потрошувачка, обртните средства(залихи) и осигурување на стока во домашен транспорт исплатени се 609 илјади денари врз основа на Договор со АД за осигурување „ Табак„ Скопје од 2003 година во траење од десет години;
- за физичко и техничко обезбедување на објекти исплатени се 647 илјади денари на Секурити МК Агенци.

Препораки

1. Директорот на Институтот да превземе мерки исплатата на надоместоците на вработените да се врши исклучиво по основите утврдени во Законот за извршување на буџетот на РМ и Законот за работни односи. Осигурувањето на вработените да се врши со задршка од платите на вработените, по претходно добиена согласност од секој вработен.

2. Сите потреби за набавки во ЈНУ Институт за тутун-Прилеп да се реализираат преку Комисијата за јавни набавки и со спроведување на соодветни постапки пропишани во Законот за јавни набавки.

12. Според наше мислење, поради значајноста на прашањата изнесени во точките 11.1, 11.2. и 11.3 финансиските извештаи не ја претставуваат вистинито и објективно според сите значајни аспекти, финансиската состојба на ЈНУ Институт за тутун – Прилеп- Сметка за приходи од самофинансирачки активности на ден 31 Декември 2007 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

13. Според наше мислење, освен за изнесеното во точката 11.4 кај ЈНУ Институт за тутун- Прилеп- Сметка за приходи од самофинансирачки активности, е остварено законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи за 2007 година.

Скопје, 14.11.2008 година

Овластен државен ревизор

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2007 година

	во 000 денари	
Опис на позицијата	2007	2006
Приходи		
Неданочни приходи	35.281	30.510
Трансфери и донации	1.923	1.522
Вкупно приходи	37.204	32.032
Расходи		
Тековни расходи		
Плати, наемнини и надоместоци	16.182	16.294
Стоки и услуги	20.148	14.894
Вкупно тековни расходи	36.330	31.188
Капитални расходи		
Капитални расходи	421	373
Вкупно капитални расходи	421	373
Вкупно расходи	36.751	31.561
Остварен вишок на приходи - добивка пред оданочување	453	471

ЈАВНА НАУЧНА УСТАНОВА ИНСТИТУТ ЗА ТУТУН - ПРИЛЕП
Сметка за приходи од самофинансирачки активности
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ

Опис на позицијата	во 000 денари	
	2007	2006
Актива		
Тековни средства		
Парични средства	1.094	1.581
Побарувања	64.373	84.411
Краткорочни финансиски побарувања	0	20
Побарувања од вработените	0	-9
Побарувања од државата и други институции	276	0
Активни временски разграничувања	3.154	3.492
Залихи	8.988	9.638
Вкупно тековни средства	77.885	99.133
Постојани средства		
Нематеријални средства	1.213	1.213
Материјални добра и природни богатства	13.200	13.200
Материјални средства	33.836	35.231
Материјални средства во подготовка	75	75
Вкупно постојани средства	48.324	49.719
Други средства	133	133
Вкупна актива	126.342	148.985
Пасива		
Тековни обврски		
Краткорочни обврски спрема добавувачи	2.364	3.126
Краткорочни финансиски обврски	360	243
Обврски спрема државата и други институции	0	112
Финансиски и пресметковни односи	0	0
Обврски за даноци и придонеси од добивката	0	97
Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	1.019	921
Пасивни временски разграничувања	44.542	42.527
Вкупно тековни обврски	48.285	47.026
Извори на средства		
Извори на капитални средства	78.057	101.959
Вкупно извори на деловни средства	78.057	101.959
Вкупна пасива	126.342	148.985

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2007 ГОДИНА

во 000 денари

О П И С	Државен јавен капитал	Останат капитал (залихи на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)	Вкупно
Состојба 01.01.2007 година	101.959	-	101.959
Зголемување по основ на:	3.579	-	3.579
Набавки	374		374
Аконтации за данок од добивка, Влезен ДДВ од сметката за средства од буџетот на РМ	325		325
Вишок на приходи за пренос во наредна година	103		
Отпис на обврски/побарувања	226		
	2.551		2.551
Намалување по основ на:	27.481	-	27.481
Отпис на капитални средства			-
Отис на побарувања	25.712		25.712
Амортизација	1.769		1.769
Состојба 31.12.2007 година	78.057	-	78.057